

VLOEREN

UITBOUW

Dialogoog tussen oud en nieuw

In Hoeilaart breidde architect Bart Coenen een bestaande woning uit met een kantoorruimte, paste de benedenverdieping aan en deelde de bovenverdieping opnieuw in.

Tekst: Agnes Mus © Foto's: Liesbet Goetschalckx

KRACHTLIJNEN

1. Een geslaagde harmonie tussen een jaren 50-villa en een strakke, moderne uitbouw.
2. De grote raampartijen aan de achterzijde van de woning, met een ongehinderd zicht over de tuin.
3. De hoge muurtjes aan de ingang van de kantoorruimte weren inkijk en vrijwaren de privacy van de privéruimtes.
4. Door de herindelung van de bovenverdieping wordt de beschikbare ruimte optimaal benut en kreeg de badkamer een ongewone vorm.

1. De oorspronkelijke woning is een typische jaren 50-villa in een landelijke stijl.

2. Door de helling van het perceel is de kantoorruimte gedeeltelijk 'ingegraven'. Bezoekers en medewerkers bereiken de burelen via de poort naast het huis. De eigenlijke inkom ligt verborgen tussen de twee bakstenen muurtjes.

De opdrachtgever wilde thuis kunnen werken en er klanten ontvangen, om op die manier de steeds maar langer wordende files te vermijden en zo dus tijd en geld te besparen. Maar in de bestaande woning miste hij de nodige ruimte, en daarom besloot hij ze uit te breiden. Aanvankelijk wilde hij zijn woning uit de jaren vijftig uitbreiden in dezelfde stijl, maar daar voelde architect Bart Coenen niet veel voor. Hij had eerder een hedendaagse en strakke uitbouw voor ogen, een volume dat een contrast vormde met het oorspronkelijke gebouw, geen uitbreiding. Bovendien wilde de opdrachtgever in het nieuwe volume veel ruimte, licht en een grote openheid naar de tuin toe. "Dat kon enkel met een hedendaagse bouwstijl", aldus Bart Coenen. "Uiteindelijk zijn we het eens geworden, want de bestaande woning was gebouwd in een stijl met kleine raampjes en een gesloten sfeer."

Nog een van de wensen van de opdrachtgever was het vrijwaren van de privacy. Het terrein van de woning helt achteraan naar beneden. Aan de achterkant van de woning was een halfondergrondse parkeergarage, die bereikbaar was via een inrit naast het huis. Met die gegevens ging de architect aan de slag voor het ontwerp van de uitbouw.

De architect ontwierp een volume met twee niveaus. Het onderste niveau bevindt zich op de plaats van de halfondergrondse garage. Op dat niveau kwam de kantoorruimte die bereikbaar is via de voormalige inrit. Door de halfondergrondse ligging komt de hoogte van de werktafel nu gelijk met het maaiveld. Coenen: "Zo lijkt het alsof het terras en de vijver doorlopen tot aan de werktafel."

1

3

4

5

6

2

ZWEVEND

De kantoorruimte is bereikbaar via een aparte ingang langs de zijkant. Klanten en medewerkers komen binnen langs de poort naast de woning en worden iets verder door twee halfhoge muurtjes naar de eigenlijke inkom geloodst. Die muren bieden de nodige afscherming tegen eventuele inkijk.

Boven op het onderste niveau kwam een tweede verdieping, die over de wand met de ingang uitsteekt. Hierdoor lijkt het bovenste niveau te zweven boven de twee muren die naar de inkom leiden, waarmee de architect luchtigheid heeft gecreëerd. De lange, smalle lichtstrook die daardoor ontstaat, zorgt meteen voor lichtinval aan de ingang van het kantoor. Het quasi gelijklopen van de zijgevels van het oude en het nieuwe (bovendgrondse) gedeelte, zorgt dan weer voor harmonie langs de buitenkant. De overkapping zorgt tevens voor beschutting voor bezoekers en medewerkers aan de zijingang.

PANORAMISCH

Door de helling van het terrein en door de ingang in de zijgevel te voorzien, was het mogelijk om over de volledige breedte van de achtergevel een groot panoramisch raam aan te brengen dat net boven het maaiveld komt.

Het plafond van de kantoorruimte werd niet bepleisterd, het beton met gladde bekisting werd zichtbaar gelaten. Op de naden van de bekistingpanelen werden uitsparingen voorzien om de armatuur, ballast en bekabeling van de tl-verlichting in

te verwerken. Door de verzonken armaturen lijken de tl-lampen meer op neonlampen.

Op de dubbel gelaagde vloer, waar in de bovenste laag kabels en aansluitingen liggen voor de computers, liggen zwarte rubbertegels die ook gebruikt worden in paardenstallen en eruit zien als een buitenmaatse puzzel. Ze zijn ongeveer 15 mm dik en worden los geplaatst. Op het kantoorniveau is behalve een toilet en een minikeuken voor het personeel, ook een fietsenberging voorzien.

S-VORM

Het nieuwe gedeelte werd uitgevoerd in zwarte baksteen die bijna zonder voeg verlijmd werd. Het zwart vormt een duidelijk contrast met de bestaande, witgeschilderde gevels.

De achtergevel bevat grote glaspartijen met op de bovenste verdieping ramen tot aan de vloer. Tussen dat raampartij en het overdekte terras kwam een aluminium strook om het aan het raam palende gedeelte van het keukenaanrecht, te verbergen. De architect maakte in dit geval bewust geen gebruik van de zwarte baksteen omdat die in de achtergevel een S-vormige beweging maakt en die beweging wilde hij niet verstoren.

MULTIFUNCTIONEEL AANRECHT

In het bovenste niveau van de uitbouw bevinden zich een leefkeuken en een overdekt terras. De ruimte van dit niveau sluit aan

bij de zitruimte van de bestaande woning. Koken en eten vinden plaats in deze ruimte en bij mooi weer op het overdekte terras. Het terras is zuidwestelijk georiënteerd en doordat het overdekt is, kunnen de bewoners er vaker van genieten.

Het keukenaanrecht en -eiland zijn uitgevoerd in wit laminaat en zwarte graniet. Het aanrecht tussen de leefkeuken en het terras biedt voldoende bergplaats en doet bij mooi weer dienst als buffet. Als het grote schuifraam open staat, ligt het terras als het ware binnen... of de keuken buiten.

Het terras is afgebakend met een glazen borstwering voor een maximaal contact met de tuin. De borstwering werd onderaan vastgeklemd en bestaat uit gelaagd glas zonder profielen.

In het plafond is een uitsparing voorzien voor terrasverwarming. Het werd afgewerkt met weerbestendige afbouwplaten die op dezelfde manier geschilderd werden als het binnenplafond, waardoor het optisch lijkt alsof het plafond van binnen naar buiten doorloopt. ▶

DE BESTAANDE WONING HERINGEDEELD

Aan de buitenkant koos de architect voor een resolute stijlbreuk tussen het oude en het nieuwe gedeelte, aan de binnenkant koos hij voor meer dialoog tussen het oude en het nieuwe. Naast het toevoegen van het nieuwe volume werden een aantal ruimtes in de bestaande woning opgefrist of heringedeeld. In de zitruimte werd de oude open haard weggenomen en vervangen door een gashaard die gedeeltelijk werd ingewerkt in de achterliggende vestiairekast. Een laag zitmeubel en een lage opbergkast met een natuurstenen blad over de volledige lengte van de wand zorgen voor rust en eenheid. Het oorspronkelijke strokenparket (eik) bleef behouden en werd opgeknapt.

Wat aanvankelijk de eetkamer was, werd een doorgang tussen de (privé)inkomhal, de zitruimte en de leefkeuken. In deze doorgang werd een vestiairekast voorzien. De oorspronkelijke krappe keuken werd vervangen door een logeerkamer met een bijbehorend toilet en een wastafel. De vroegere keukendeur vormt nu een rechtstreekse verbinding tussen de logeerkamer en het overdekte terras.

Het raam van de oorspronkelijke eetruimte werd dichtgemetseld en de nieuwe muur biedt nu voldoende plaats voor de keukentoeestellen.

Op het terras en over het hele gelijkvloers, met uitzondering van de zitruimte waar de strokenparket behouden bleef, kwamen grote, donkergrijze leistenen vloertegels. Coenen: "Leisteen is in vergelijking met blauwe hardsteen, een relatief goedkope natuursteen. Bovendien kan het zowel binnen als buiten gebruikt worden."

ONGEWONE VORM

Op de bovenverdieping moest de architect op een ietwat beperkte ruimte drie afzonderlijke slaapkamers en een badkamer creëren. De oorspronkelijke indeling was compleet onevenwichtig. Er was een kleine badkamer, een te grote slaapkamer in verhouding tot de overige ruimtes, en twee kleine slaapkamers waarvan de tweede enkel bereikbaar was via de eerste. In de middenruimte van de bovenverdieping voorzag de architect de ouderslaapkamer met extra bergruimte in een nis onder het raam. De buitenproportionele slaapkamer werd omgevormd tot twee kinderkamers. In de twee kleine, onpraktische slaapkamers kwam een lange, smalle badkamer. Deze ongewone vorm van de badkamer vroeg om een ongewone indeling.

In de langwerpige badkamer staat het ligbad centraal onder de twee ramen, links en rechts ervan werden wastafels geïnstalleerd. Aan het ene uiteinde van de lange ruimte is er plaats voor een toilet, aan de andere kant kwam een inloopdouche. De voorzetwand van de spoelbak van het toilet werd over de hele lengte van de badkamer doorgetrokken. In die extra ruimte werden boven de beide wastafels spiegelkasten voorzien voor het opbergen van toiletgerief. Het bad werd omkast met een composietmateriaal. ▶

VAN HOUT OVER NATUURSTEEN TOT... RUBBER

In deze woning werden verschillende soorten vloerbedekking gebruikt. Een overzicht!

LEISTEEN

- Oorsprong: leisteen is ontstaan uit klei die miljoenen jaren lang onder druk omgevormd werd tot natuursteen. Het is een uitermate duurzaam product.
- Bescherming en onderhoud: leisteen heeft een hoge slijtweerstand. Toch is het raadzaam om de oppervlakte te behandelen zodat de kleur intenser wordt. Het geselecteerde impregneerproduct zal de kleur en de textuur van de steen accentueren en de steen ondoordringbaar maken voor vet, olie, vuil, water en vlekken. Leisteen is gemakkelijk te onderhouden met lauwwarm water en neutrale zeep.
- Voordelen: leisteen kan zowel binnen als buiten gebruikt worden. De prijs-kwaliteitverhouding is bijzonder gunstig.
- Richtprijs (zonder plaatsing en exclusief btw): vanaf 30 euro per vierkante meter.

teerde impregneerproduct zal de kleur en de textuur van de steen accentueren en de steen ondoordringbaar maken voor vet, olie, vuil, water en vlekken. Leisteen is gemakkelijk te onderhouden met lauwwarm water en neutrale zeep.

- Voordelen: leisteen kan zowel binnen als buiten gebruikt worden. De prijs-kwaliteitverhouding is bijzonder gunstig.
- Richtprijs (zonder plaatsing en exclusief btw): vanaf 30 euro per vierkante meter.

EIKEN STROKENPARKET

- Oorsprong: eik is afkomstig uit Europa, Noord-Amerika of China.
- Bescherming en onderhoud: de slijtvastheid van parket is sterk afhankelijk van de afwerklaag. Het vloeroppervlak is gemakkelijk schoon te maken met een vochtige doek of een stofwisser.
- Voordelen: eik is als hardhout bijzonder slijtvast, onderhoudsvriendelijk en hygiënisch.
- Prijs: sterk afhankelijk van de kwaliteit. Een eiken strokenparket kan vanaf 30 euro

per vierkante meter (zonder plaatsing en exclusief btw).

MERBAU PARKET LAMEL OP KANT

- Oorsprong: merbau is een tropisch hardhout, hoofdzakelijk afkomstig uit Maleisië.
- Bescherming en onderhoud: lamel op kantparket wordt onbewerkt en op matten geleverd. Het moet na plaatsing geolied, gevernist of met boenwas behandeld worden. Het onderhoud is afhankelijk van die eerste bewerking.
- Voordelen: hout is een warm, onderhoudsvriende-

lijk materiaal. Lamel op kant is prijsvriendelijk, want zowat elk stukje hout kan gebruikt worden.

- Richtprijs (zonder plaatsing en exclusief btw): 38 euro per vierkante meter.

RUBBEREN TEGELS IN PUZZELVORM

- Bescherming en onderhoud: gemakkelijk schoon te maken door te stofzuigen of te dweilen.
- Voordelen: rubberen tegels zijn door de puzzelverbinding eenvoudig te installeren. Ze zijn slijtvast.
- Richtprijs (zonder plaatsing

en exclusief btw): 66 euro per vierkante meter

KERAMISCHE TEGELS

- Bescherming en onderhoud: keramische tegels zijn gemakkelijk schoon te maken met een vochtige dweil en een zachte zeep.
- Voordelen: keramische tegels zijn slijtvast, hygiënisch en vuur- en vochtbestendig. De hardheid van de tegels bepaalt de slijtvastheid. Ongeglazuurde tegels zijn meer slijtvast dan geglazuurde.
- Prijs: sterk uiteenlopend in functie van de kwaliteit.

1

2

3

4

1. In de zitruimte werd de eiken strokenparketvloer behouden en opgefrist. De oude haard werd vervangen door een ingebouwde gashaard. Het zwevende wandmeubel en het lage zitmeubel creëren rust en eenheid.

2. De immense glaspartijen zorgen in de nieuwe leefkeuken voor een rechtstreeks contact met de tuin.

3. & 4. In de doorgang tussen de inkomhal en de zitruimte werd een vestiaire voorzien.

TECHNISCHE FICHE

Jaar van verbouwing: 2007

Type woning: vrijstaande woning uit de jaren 50

Architect: architectenburo Bart Coenen bvba –

☎ 03 231 7456 – www.bartcoenen.be

Beschikbare woonoppervlakte: 225 m²

Budget: 220.000 euro (excl. btw en erelonen)

Materialen:

- ruwbouw: vloerplaat kelder en gelijkvloers in gegoten beton, muren kelder in betonblokken, muren gelijkvloers in snelbouw
- dak: stalen profielen met houten roosterwerk
- gevelsteen: gelijkde gevelsteen type handvorm
- raam- en deurprofielen: aluminium met geanodiseerd, beglazing K 1,1
- vloeren: zwarte leisteen, keramische tegels
- meubilair keuken: witte laminaat met werkblad in zwarte composietsteen

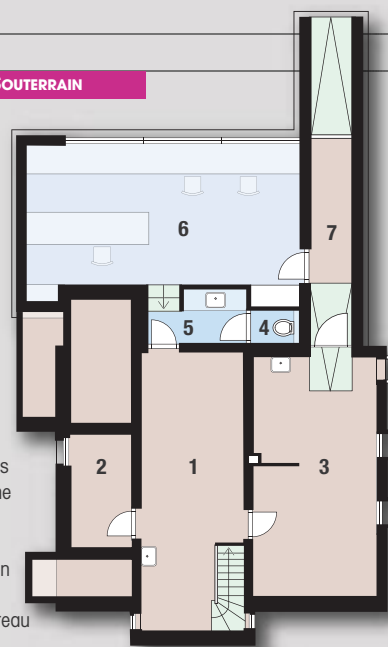
VLOER- OF CENTRALE VERWARMING

De oude stookolieketel werd vervangen door een hoge-rendementsketel op aardgas. De leefkeuken, de hal en de gastenkamer zijn voorzien van vloerverwarming.

In de kantoorruimte koos de architect voor radiatoren. Om de bekabeling van de computers vlot te kunnen aanpassen en te veranderen, kwam er in het kantoor een dubbele vloer en kon bijgevolg hier geen vloerverwarming worden geïnstalleerd. Bovendien is vloerverwarming iets minder flexibel dan radiatoren en dat is in een kantoorruimte niet economisch. Toch pleit Coenen voor vloerverwarming: "Door vloerverwarming blijven alle muren vrij van verwarmingselementen. Vloerverwarming biedt een aangename warmte en is energiezuinig. Voor radiatoren moet het water een temperatuur van 70° hebben, voor vloerverwarming is dat maximum 40°. En hoe lager de temperatuur, hoe minder energie er wordt verbruikt. De huidige isolatienormen voor nieuwbouw zijn streng. Er is dus weinig warmteverlies en in dat kader is vloerverwarming ideaal. En niet alleen voor nieuwbouw, want ook bij renovaties ligt de prioriteit tegenwoordig op de isolatie. We gaan in dat geval eerst na hoe we die kunnen verbeteren. En dat viel in deze woning erg goed mee." ■

SOUTERRAIN

1. Kelder
2. Wasplaats
3. Technische ruimte
4. Wc
5. Minikeuken
6. Bureau
7. Inkom bureau

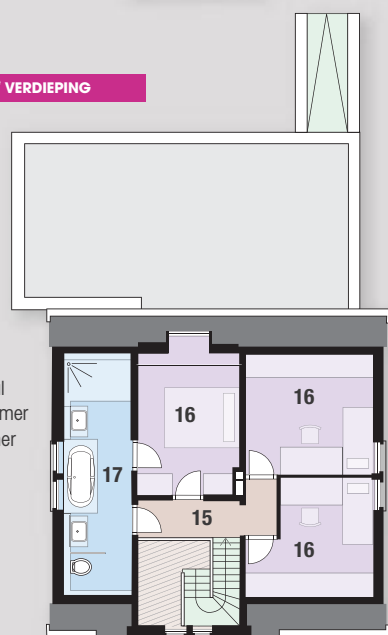
GELJKVLOERS

8. Inkom
9. Wc
10. Vestiaire
11. Logeerkamer
12. Salon
13. Keuken
14. Overdekt terras

1° VERDIEPING

15. Nachthal
16. Slaapkamer
17. Badkamer

1. Het bad staat centraal in de ongewone langwerpige badkamer. Aan weerszijden van het bad werd een wastafel geïnstalleerd.

2. Tegen de bolle wand naast het toilet kwam een extra bergkast. Een champagnekleurig glazen paneel zorgt voor enige discretie.

3. Elke vierkante centimeter werd benut. Zo kwam er in de ouderslaapkamer een bergkast in de nis onder het raam.

Aan de beide uiteinden van de badkamer werd de rechte muur (van ongeveer een meter hoog) en het schuine dak afgerond met een gipsplaat, die verder is afgewerkt met mozaïeksteentjes. Boven die bolle wand was nog voldoende ruimte voor indirecte tl-verlichting. Die bolle wanden zijn trouwens een knipoog naar de typische Amerikaanse caravans van weleer. Die symmetrie in de badkamer brengt rust en evenwicht. Twee champagnekleurige glaswanden scheiden de douche en het toilet van de rest van de ruimte. De wanden bieden privacy en houden de warmte langer vast in de douche.

De kleur van de champagnekleurige glaswand sluit perfect aan bij de grijsbruine keramische vloertegels en de merbau parketvloer (lamel op kant) die in alle andere ruimtes van de bovenverdieping ligt. Lamel op kant- of industrieparket kan van zowat elke houtsoort gemaakt worden en er is bijna geen afval. Het is prijsvriendelijk en ecologisch. Bovendien is industrieparket sterker omdat de stukken hout klein zijn en op hun kant worden verwerkt. Het expliciet patroon van dit soort parket kan voor sommige mensen een nadeel zijn, maar dat is een kwestie van smaak.